

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXII Kaina 35 c.

KETVRTADIENIS - THURSDAY, SPALIS - OCTOBER 10, 1991

Nr. 198

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

TELEFAKSAS (312) 585-8284

Sovietų ekonominės sąjungos neaiškus likimas

Nauji trijų respublikų pavadinimai

Maskva. Spalio 8 d. — Septynios savaitės praėjo po perversmo, kai nukrito uždanga ant komunistų, tarsi po dramatiško spektaklio. Iškylo nauji demokratai, kurie seka savo vadą Borisą Jelciną, į pagrindines vietas Rusijoje ir kitose respublikose.

Daugelis respublikų, skubiai paskelbusios savo „suverenitetą“ ir nepriklausomybę, labai neskubiai tariai dėl bendros rinkos ir dėl seniai pažadėtų reformų. Įvairūs nesutikimai reiškiasi visose respublikose. Daugelis jų tikisi iš didžiosios Rusijos federacinės respublikos politinio vadovavimo, kai atsirado tuštuma Kremliuje, ir sunkiai susitvarko su savo politiniais konfliktais, pasakoja prancūzų žinių agentūros korespondentas.

Rašo apžvalgą

Prez. Jelcinas atostogauja Juodosios jūros vasarnamyje, ir sako, kad rašo perversmo įvykių apžvalgą vienai Vakarų leidyklai. Tuo pačiu metu jo padėjėjai, sakoma, pradėjo „kovoti“ tarp savęs, reikalaudami vienas kito pasitraukimo iš vadovaujančių postų, o Rusijos Parlamentas ir Rusijos Ministrų taryba kritikuoja Jelciną ir vienas kitą. Iškilio sąjungoje respublikų nesutikimai, politinės ambicijos, tautiniai ginčai ir religinių bendruomenių nepakantumas viena kitai.

Ukrainoje tebevyrauja dideli nuomonių skirtumai tarp tautiškai nusiteikusių ukrainiečių vakarinėje jos dalyje ir surusėjusių rytuose. Artėjant rinkimams gruodžio 1 dieną, kiekvienas prezidentinis kandidatas stengiasi būti prieš Maskvą ir už Ukrainą su savo pinigais ir pilnutine nepriklausomybe. Maskvoje, kurioje „demokratai“ stipriai reiškiasi, su savo meru G. Popovu, kuris eina už privačią nuosavybę, paskyrė naują savo pažiūrų policijos vadą ir kitus vadovus Maskvai, o kad galėtų efektyviai priešintis senųjų pažiūrų žmonėms, jie vėl ruošia demonstracijas gatvėse.

Sovietų žiniose

Kiekvieną vakarą televizijos žiniose perduodama kasdieninė litaniya įvairių nesupratimų Gruzijoje, Nagorno-Karabacho srityje, nors Jelcinas ten suvedė pasitarimui priešingą grupę, Moldavijos rusų reikalavimus, Islamo fundamentalistų ir nomadų ginčus Dushanbe srityje, bei Tadžikistano protesto demonstracijas prieš vyriausybę. Tik trys respublikos nėra paskelbusios savo nepriklausomybės, bet turi savo naujus pavadinimus. Gudija, kuri ten visur buvo vadinama Bielorusija, dabar vadinasi Belarus, Moldavija yra Moldova, o Kirgizija pasivadino Kyrgystanu — jos visos skuba nusavinti sąjungos nuosavybę ir paskelbti „suverenitetą“ vietiniam turtui. Perimamos karinės pajėgos savo žinion, įskaitant KGB ir visas miestų įstaigas.

Toli iki Sąjungos

Tačiau nauji įsakymai ne vi-

sur tuoj pat vykdomi. Daromos sąmoningos klūtys pereiti į galutines reformas. Tarprespublikinis Ekonomikos komitetas, kuris turėtų būti nauja vyriausybė, dar nėra sudaryta. Taip pat Valstybės Taryba, kuri sudaryta iš respublikų vadų, dar nežino nuo ko pradėti „valdymą“. Industrijos bei statybos sritis dar nepradėta perversi į privačios nuosavybės sistemą. Rusijos Respublikoje tik 0.67% žemės perduota į privačias rankas. Tik praėjusią savaitę 12 respublikų vadams arba jų atstovams, kai Alma-Atoje pritarė preliminariniam planui sąjungti ekonomiką ir įvesti bendrąją rinką, paaiškėjo, kad dar toliamas kelias iki tokio plano įgyvendinimo. Ukrainos min. pirm. Vitold Fokin pasakė, jog negali pasakyti, kad tą jų susitarimą priimtų Ukrainos Parlamentas, o Rusijos kabinetas pareikalavo tą susitarimą persvarstyti iš naujo. Be Rusijos ir Ukrainos respublikų laisvosios rinkos planas naujoje sąjungoje būtų pasmerktas pražūčiai, o taip pat ir visa sąjunga.

Centras neveiksmingas

„Centre“ prez. Gorbaciovus dar vadovauja Kremliaus aparato likučiams, susitinka su užsienio kraštų vadais ir vis renkasi naujus savo patarėjus, tačiau jo įtaka yra labai maža ir tiems įvykiams, kurie vyksta jo krašte. Yra atlikta slapta studija, kurioje bijoma, kad neįvyktų suirutė kaip Jugoslavijoje ir kad būtų kokia nors forma išlaikyti „centrinę vyriausybę“. Todėl aišku Europos žurnalistams, kodėl šiuo metu tyli Washingtonas. Gal todėl ir Jelcinas pasirinkęs metą parašyti perversmo apžvalgą; tegul žmonės džiaugiasi Centro neveiksmingumu.

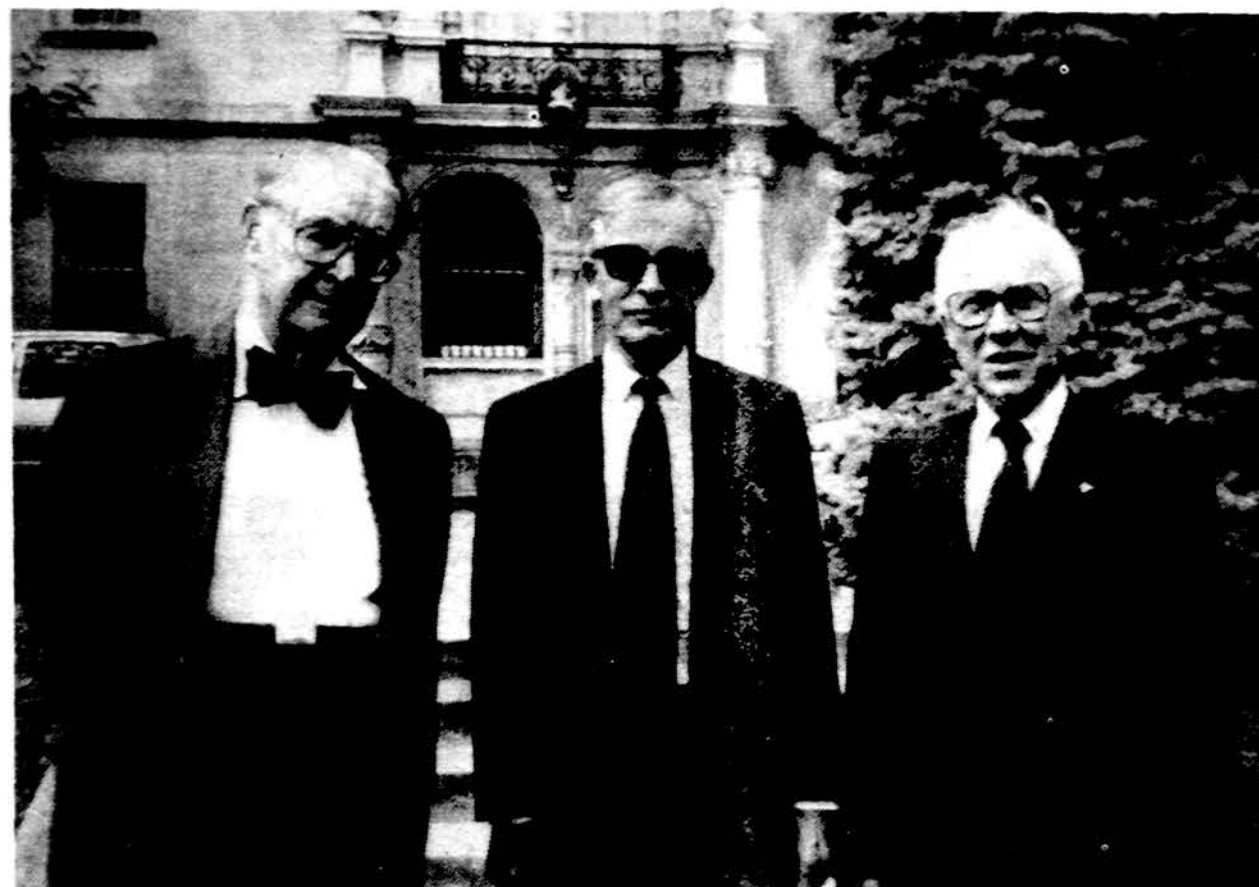
Prezidento Busho ir prez. Gorbaciovo pranešimai išvesti iš apyvartos daugelį Amerikos ir Sovietų tautinių branduolinių ginklų, yra kaip tik noras sustiprinti Kremliaus „Centrą“, sako ir Reuterio žinių korespondentas. Šiuo metu vyresnieji kariškiai sako, kad tie ginklai yra saugūs jungtinėje kariškų pajėgų vadovybės žinioje, tačiau Ukraina ir Kazachstanas pakartojo savo reikalavimą, kad tie ginklai, kurie yra jų respublikose, turi būti jų žinioje.

Demokratija dar toli

Pranešama, jog daugelis Sovietų pareigūnų bando susirasti naujus darbus Rusijos Respublikoje arba kitur. Visi

Dvylika respublikų vis dar „paužiamos“ Sovietų Sąjungos prezidento M. Gorbaciovo sudaryti ekonominę sąjungą.

Lietuvos Respublikos ambasadorius Amerikoje Stasys Lozoraitis, viduryje, su ambasadoriumi Anicetu Simučiu Jungtinėms Tautoms New York'e, kairėje, ir su Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininku dr. Vytautu Bieliausku prie Lietuvos ambasados rūmų Washington'e.

Sovietų Sąjunga atnaujino diplomatinius ryšius

Maskva. Spalio 9 d. — „Amerikos balsas“ pranešė, jog Sovietų sąjunga atnaujino formalius diplomatinius santykius su Lietuva ir Estija. Oficialius dokumentus Maskvoje pasirašė Sovietų užsienio reikalų ministras Borisas Pankinas ir atitinkamai — Lietuvos ir Estijos užsienio reikalų ministrai — Algirdas Saudargas ir Lenartas Meri.

Pankinas pareiškė, kad diplomatiniai santykiai su Latvija bus atnaujinti vėliau. Anot Maskvos radijo, pasirašymas su ja buvo atidėtas, nes nepėta laiku paruošti dokumentai.

Maskva ir Pabaltijo šalys, tačiau, vis dar turi keletą svarbių neišspręstų klausimų ir prezidentas Gorbaciovus yra paskyręs aukšto rango patarėjų vesti derybas su Pabaltijo šalimis.

Pagrindinis klausimas — sovietų kariuomenės išvedimas iš Pabaltijo šalių teritorijų. Lietuvos, Latvijos ir Estijos vadovai reikalauja, kad sovietų kariuomenė būtų atitraukta iki gruodžio 1-mos, tačiau sovietų kariniai pareigūnai sako, kad

buvę ministrai ir jų asistentai, išskyrus areštuotuosius, kurie dalyvavo perversme, yra pasiųsti atostogoms ir jiems mokamas atlyginimas. Dabartinę situaciją viešai išreiškė Rusijos viceprezidentas Alex Rutskoi, kai jis, dalyvaudamas trijų žuvusiųjų perversmo metu pagerbime, pasakė: „Kai kurie žmonės galvoja, kad demokratija jau triumfuoja ir kad laisvas kelias į demokratines laisves. Tačiau dar toli, patikėkite, mums iki tų laisvųjų“.

Ambasadorių Simutį lydėjo Lietuvos Užsienio reikalų ministro pavaduotojas G. Šerkšnys ir Lietuvos Misijos New York'e atstovas Darius Suziedėlis.

— **Bruselyje** lankosi palestiniečių organizacijos vienas vadų — Faisal Hussein, kuris gyvena rytinėje Jeruzalės dalyje, prašydamas Europos Bendruomenės valstybės padėti palestiniečių valstybės įsteigimo reikalu. EB, kai jų vadas Jasiras Arafas Irako karo metu palaikė Sadamą Husseiną, nutraukė visus ryšius su Palestinos išlaisvinimo organizacija.

reikalavimas nerealistiškas. Anksčiau šiandien Latvija paskelbė, jog sovietų vidaus reikalų ministerijos daliniai pradėjo atsitraukimą iš respublikos. Latvijos vidaus reikalų ministras Aloyzas Vaznis nurodė, kad pagal esamą susitarimą su sovietų vidaus reikalų ministru Viktoru Baranikovu, visi sovietų vidaus reikalų ministerijos daliniai iš Latvijos turėtų atsitraukti iki šių metų pabaigos.

Ambasadorius Simutis įteikė kredencialus

New Yorkas. 1991 m. spalio 8 d. — Šiandien 13:15 val. Lietuvos Respublikos ambasadorius Jungtinėms Tautoms, Anicetas Simutis, įteikė savo kredencialus Jungtinių Tautų Generaliniam sekretoriui Perezui de Cuellarui. Iškilmingo kredencialų įteikimo metu Generalinio sekretoriaus raštinėje, amb. A. Simutis perdavė Lietuvos žmonių ir Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pirmininko V. Landsbergio nuosūdžiausius linkėjimus.

Generalinis sekretorius de Cuellaras pasveikino amb. A. Simutį, pavadindamas Lietuvos sugrįžimą į pasaulio tautų šeimą „istoriniu momentu“. Jungtinių Tautų vadą domino derybų tarp Lietuvos ir TSSR eiga ir rezultatai. Prieš atsišveikinant su amb. A. Simučiu, Gen. Sekr. de Cuellar palinkėjo kuo geriausios sėkmės naujai Jungtinių Tautų narei, žengiančiai tokius atsakingus istorinius žingsnius.

Ambasadorių Simutį lydėjo Lietuvos Užsienio reikalų ministro pavaduotojas G. Šerkšnys ir Lietuvos Misijos New York'e atstovas Darius Suziedėlis.

— **Bruselyje** lankosi palestiniečių organizacijos vienas vadų — Faisal Hussein, kuris gyvena rytinėje Jeruzalės dalyje, prašydamas Europos Bendruomenės valstybės padėti palestiniečių valstybės įsteigimo reikalu. EB, kai jų vadas Jasiras Arafas Irako karo metu palaikė Sadamą Husseiną, nutraukė visus ryšius su Palestinos išlaisvinimo organizacija.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Baltųjų rūmų spaudos sekretorius atsiuntė pilną aprašymą, kaip vyko rugsėjo 11 d. JAV prezidento susitikimas su Pabaltijo valstybių ambasadoriais ir jo spaudos konferencija, kuri jau anksčiau buvo plačiai aprašyta. Šis apžvalginis pranešimas buvo gautas tik spalio 7 d.

— Kroatijos ir Jugoslavijos karinės pajėgos susitarė pradėti naujas paltubas ir atšaukti federalinių pajėgų pradėtą blokadą.

— **Sen. Robert W. Kasten, Jr.,** Wisconsin valstijos senatorius, buvo specialiai pagerbtas pabaltiečių tarybos ir apdovanotas specialiu žymeniu už jo nenuilstamą kovą už Pabaltijo valstybių laisvę. Jis daugelį metų labai energingai padėjo visokiais būdais, kad Lietuva, Latvija ir Estija atgautų savo prarastą laisvę. Jis užtikrino 30 mil. dol. fondą Amerikos konsulatams Pabaltijo respublikose 1992 metų biudžete. „Tai tik pradžia“, pasakė jis ir pažadėjo padėti atstatant Pabaltijo valstybes.

— **Rumunijos** ministras pirmininkas Petre Roman pasitraukė iš pareigų, kai to reikalavo demonstrantai sostinės gatvėse, ypač nepatenkinti dėl kainų kilimo.

— **Amerikos Pašto** tarnybos viršininkas pranešė, jog nuo 1989 metų yra sumažinta 37,000 darbų pašto įstaigose ir vyksta pasirošimas sumažinti dar 47,000 šios dekadės viduryje.

— **JAV Senatas** patvirtino 1992 metų išlaidų biudžetą kuriam tebera skirtos išlaidos B-2 bombonešių programai.

— **Irake** Reuterio korespondentui buvo parodyti sušaudyti 60 Irako kareiviai, kuriuos nušovė kurdų partizanai. Kurdai ir Irako vyriausybė nuo pat karo pabaigos tebediskutuoja kurdų autonomijos klausimus.

— **Vokietijos** archeologai surado dar nežinomą piramidę pietinio Egipto Luxor miesto pašonėje.

— **Teniso** sąjunga atšaukė savo draudimą dalyvauti Pietų Afrikos žaidėjams pasauliniuose turnyruose.

— **JAV vyriausybė** paskelbė, kad naujasis biudžetas gali turėti maždaug 15 milijonų dolerių didesnį deficitą 1992 m.

Europa nori tik kartu su JAV, Kanada ir Japonija padėti Sovietų Sąjungai

Liuksemburgas. — Europos Bendruomenės vadovybė pareiškė, jog suteiks Sovietų Sąjungai 2.4 milijonų dolerių paramą, jei JAV, Kanada ir Japonija taip pat padės tokia pat suma pinigų, kad palengvintų jiems šią žiemą maisto trūkumuose.

12 Europos Bedruomenės valstybių finansų ministrai pareiškė, kad gali Vakarai nesunkiai duoti daugiau kaip 7 milijonų dolerių bendrą paramą Sovietams. Tačiau reikia pasidalinti „ta naštą“ visiems pasiturintiems kraštams, pasakė Europos Bendruomenės vyriausias finansų tvarkytojas Henning Christophersen. Bet Europos Bendruomenės ministrai iš Britanijos, Prancūzijos, Vokietijos ir Italijos šį klausimą iškelia savo kolegoms — JAV, Kanados ir Japonijos ministrams, kad jie pasižadėtų jų konferencijoje šį savaitgalį Bangkoke, Tailandė. Šios valstybės sudaro Septynių didžiųjų grupę, į kurią tarpą norėjo Londone patekti ir Gorbaciovus. Britanijos ministras Norman Lamont mano, kad šis jų siūlymas bus visų priimtas. Tačiau H. Christophersen pareiškė, kad Japonija iki šiol mažiausiai prisidėjo prie Sovietų pagalbos, maždaug tik 36 milijonų dolerių sumoje. Jie gali duoti žymiai daugiau, pasakė jis spaudai.

Amerika skyrė 2.5 milijonų dolerių paskolą žemės ūkio reikalams, pranešė atsakingas Baltųjų rūmų pareigūnas AP korespondentui. Europos Bendruomenė sutiko praėjusiais metais suteikti 900 milijonų dolerių skubios paramos rūmuose, o šią savaitę pažadėjo dar pusantro milijono. Pradžioje Sovietų vyriausybė prašė dvigubai daugiau iš Vakarų vyriausybių, motyvuodama, kad jų maisto produktų paskirstymo sistema slūbuoja, bet vėliau jie tą prašymą sumažino iki 10.2 milijonų dolerių.

Ekspertų komisija

Kadangi Sovietams reikia skubios pagalbos, tai EB ministrai nutarė pasiūsti ekspertų komisiją, kuri vietoje galėtų nustatyti tokias maisto ir vaisių pagalbos reikalingumą. Olandijos Finansų ministras Wim Kok pareiškė, jog praktiškai bus nutarta ką nors daryti, kai ta komisija sugrįš iš Sovietų Sąjungos. Nesą abejonių, kad jiems reikalinga parama maistu, nes nėra garantijos, kad jų ūkininkai pristatys produktus miestams.

Europos Bendruomenės valstybės sudaro Belgija, Britanija, Danija, Prancūzija, Vokietija, Graikija, Italija, Airija, Liuksemburgas, Olandija, Portugalija ir Ispanija.

Čiurlionio pirmojo konkurso laureatai

Vilnius. Spalio 8 d. — Čiurlionio muzikos pirmojo pasaulinio konkurso, įvykusio praėjusią savaitę Vilniuje, pianistų juri komisijos sprendimu, pirmoji premija paskirta Ohad Ben-Ari iš Izraelio, antroji premija Irmui Kliauzaiti iš Lietuvos ir trečioji premija

Aleksandrai Žvirblytei iš Lietuvos.

Specialius diplomus gavo Vincent Schmithorst iš Amerikos, Aleksandr Solopov iš Rusijos ir Daumantas Kirilauskas iš Lietuvos.

Specialią premiją už geriausią Čiurlionio kūrinių interpretaciją laimėjo Ramona Kliauzaitė iš Lietuvos. O specialią premiją už geriausią konkursui sukurto lietuvių kompozitoriaus kūrinių interpretaciją gavo Ohad Ben-Ari iš Izraelio.

Specialų diplomą už meistrą J. Brahms „4 balades“, op. 10, interpretaciją gavo Justas Dvarionas iš Lietuvos.

Garbės diplomai už puikų pasirodymą konkurso finalyje buvo įteikti Guodai Gedvilaiti, Rudolfui Budginiui, Gintei Čepinskaitei, Ievai Panomariovitei ir Gabrielei Kondrotaiti, kurie buvo visi iš Lietuvos.

Vargonų muzikos juri komisija pirmosios premijos nepaskyrė. Antrąją premiją laimėjo Ligitą Arāja iš Latvijos, o trečiąją premiją laimėjo dvi — Irena Budrienė ir Renata Marcinkevičė, abi iš Lietuvos.

KALENDORIUS

Spalio 10 d.: Danielius, Butautė, Gilvydas, Germanas, Jaunė.

Spalio 11 d.: Rimdaugas, Daugvydė, Zinaida.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:56, leidžiasi 6:19. Temperatūra dieną 65 l., naktį 40 l.

Seattle veiklūs lietuviai Gediminas ir Irena Morkūnai, išleidę dukrelę Audrą ir marteles.

MŪSŲ KOLONIJOSE

Seattle, Wash.

ŠAUNIOS VESTUVĖS

Rugsėjo 28 d. Sacred Heart katalikų bažnyčioje Bellingham mieste, 80 mylių į šiaurę nuo Seattle, susituokė Audra Morkūnaitė ir Gary Tise. Prie altoriaus jaunųjų palydoje dalyvavo nuotakos vyresnė sesuo Danutė Loomis, atvykusi su šeima iš Chicago, ir jauniausia sesuo Lidija Morkūnaitė. Po sutuoktinių įvykių parapijos salėje priėmimas, per kurį buvo pravesta lietuviškos tradicijos; tėveliai sutiko jaunuosius prie durų su duona, druska ir vynu. Vėliau prie lietuviškų dainų palydos nuotakai buvo užrišta prijuostė ir įteiktas kočėlas, o jaunajam – cigaras. Jaunoji – Gedimino ir Irenos Morkūnų antroji duktė, baigusi Western Washington universitetą prieš dvejus metus, dabar dirba valdžios HUD įstaigoje Bellingham. Jaunasis dirba atsakingą darbą, atstovaudamas kompanijai. Jaunieji susipažino prieš penkerius metus, iš malonios pažinties išsivystė stipri draugystė ir gili meilė.

Jaunosios tėveliai ilgamečiai Seattle Lietuvių Bendruomenės veiklūs ir branginami nariai. Gedis Morkūnas ėjo Bendruomenės išdėminto pareigas daugiau kaip 10 metų. Tėvai Morkūnai tebešoka „Lietutyje“ nuo tautinių šokių grupės įstėgimo. Ir pati Audra šoko „Lietutyje“ tol, kol baigė gimnaziją ir persikėlė gyventi į Bellingham, kur lankė universitetą.

Vestuvėse gausiai dalyvavo Seattle bei Olimpijos lietuvių visuomenė. Taip pat dalyvavo iš Chicago atvykę Morkūnų šeimos artimi draugai Onutė ir Kęstas Paulikai. Po vestuvių naujavedžiai išvyko į Karibų jūros salas savo medaus mėnesio kelionei.

SKAUTAVIMAS

Seattle aktyvus būrelis būsimų skautų – tai Valerijos Sparkytės organizacinio vadovavimo gražus rezultatas. Nuo birželio mėn. įvykusio tėvų komiteto susirinkimo, kai buvo nutarta įvesti lietuviško skautavimo programą, jau sėkmingai praveistos keturios iškylos: Discovery Parke, Seattle, Coulon Parke, Renton, Kursa latvių stovyklavietėje (iškyla su lažu) ir Washingtono universiteto sode.

Tėveliai aktyviai dalyvauja kartu su vaikais ir iš viso susirenka maždaug 20 asmenų. Per kiekvieną iškylą stengiamasi gilinti vaikučių lietuvišką žodyną, nes dalyvauja nemažai „maišytų“ šeimų. Spalio mėn. numatyta pirmoji sueiga.

LIETUVOS DUKTERŲ DRAUGIJOS METINĖ GEGUŽINĖ

Šis visuomenės nekantriai laukiamas malonus renginys

buvo pravestas Emilijos Tutlienės ir Dalios Tutytės-Mrowiec melynų sode, netoli Arlington, liepos 24 d. Puikus oras, gardžios mėlynės, skanus maistas, maloni kompanija ir idomūs laimėjimai pralinksmino dalyvius, kurių tarpe buvo ir svečių iš Lietuvos. Vertingų fantų būdu buvo surinkta lėšų labdaros darbams, o uogautojai tarpusavy juokavo, kad reikės kiekvienam pasisverti einant ir išeinant iš melynų krūmų.

LIETUVIŲ KALBOS PAMOKOS

Rugsėjo 20 d. Montlake Community Center, Seattle, prasidėjo 10 savaitių lietuvių kalbos kursas, kurį dėsto Arūnas Gaurys. Į kursą užsiregistravo 10 mokinių. Po pirmos klasės mokytojas maloniai patenkintas mokinių entuziazmu.

Kadangi Seattle nėra lietuvių salės kaip, pvz. Chicago's Jaunimo centro, Lietuvių Bendruomenei reikėjo kūrybingai išspręsti uždavinį: kur ir kaip praveisti pamokas norintiems mokytis lietuvių kalbos. Buvusi Lietuvių Švietimo tarybos narė Valerija Sparkytė pasiūlė susitarti dėl pamokų pravedimo su vietinių rajonų centrais, kurių patalpose išstai per metus vyksta įvairūs užsiėmimai jaunimui bei senimui. V. Sparkytės prašymą priėmė Montlake Community Center, kurio administracija dažnai suorganizuoję svetimų kalbų pamokas. Su V. Sparkytės įnašu buvo susitarta dėl kurso ilgio, medžiagos ir mokesčio. Pamokos vyksta kas penktadienį 7-9 v.v. – kurso kaina 25 dol. Kursą reklamavo amerikiečių tarpe pats centras, o lietuvių kolonijoje – „Tulpės“ aplinkraštis.

STASYS LOZORAITIS KALBĖS WORLD AFFAIRS COUNCIL

Seattle World Affairs Council pakviestas, spalio mėn. pabaigoje į Seattle iš Washington, D.C. atvyksta Lietuvos ambas-

KEIČIAMAS TRANSLIACIJŲ LAIKAS

„Lietuviškų melodijų“ radijo valandėlė transliuojama antradieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 4 val. po pietų, nuo spalio 15 dienos bus transliuojama iki 5 val. po pietų, o nuo spalio 22 dienos – nuo 4 iki 5 val. po pietų iš Tautybių stoties, WPON AM banga 1460. Visais programos reikalais galite kreiptis telefonu 313-669-2028.

VEDYBINIO GYVENIMO SUKAKTIS

Jadvyga ir Petras Putriai šventė savo vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktuvę. Sveikiname sukaktuvėninkus, jų vedybų Aukstinio jubiliejaus progą.

DALYVAVO LB TARYBOS SUVAŽIAVIME

XIII-sios LB Tarybos suvažiavime Philadelphiaje, buvo išrinktas naujas Tarybos Prezidiumas, kuriam pirmininkaus Vytautas Kamantas, o Krašto valdybai – Vytautas Maciūnas. Suvažiavime aktyviai dalyvavo LB Michigano apygardos Tarybos nariai: Vytautas Kamantas, Gražina Kamantienė, Rūta Ūdrienė, Vytautas Kutkus ir Vytas Petrulis.

dorius Stasys Lozoraitis. World Affairs Council jam ruošia spalio 29 d. Sheraton viešbučio Metropolitan salėje 7 val. vak. priėmimą, per kurį S. Lozoraitis kalbės Amerikos visuomenei apie Lietuvą.

UNIVERSITETO KURSAS APIE PABALTĮJ

University of Washington šį rudenį praves 9 paskaitų seriją **Pabaltijo renesansas**, nagrinės, kaip Vakara galėtų padėti Pabaltijui išsivystyti ekonomiškai. Devynių paskaitų kaina iš anksto užsiregistravusiems 79 dol. Galima taip pat lankyti paskaitas pavieniui už 10 dol. Pirmadieniais 7:30-9:00 v.v. Numatytų paskaitų tvarka: spalio 7 d. – Pabaltijo istorinis įnašas; spalio 14 d. – Lenkijos-Sovietų Sąjungos santykiai; spalio 21 d. – Latvija; spalio 28 d. – šiuolaikinė Lietuva; lapkričio 4 d. – Estija; lapkričio 18 d. – gamtos rūpesčiai ir Skandinavijos interesai; lapkričio 25 d. – naujoji Vokietija; gruodžio 2 d. – Pabaltijo saugumas; gruodžio 9 d. – baigiamoji paskaita.

Apie Lietuvą spalio 28 d. kalbės Lietuvos Washington, D.C. ambasadorius Stasys Lozoraitis.

BALFO RINKLIAVŲ VAJUS

Spalio mėnesį Balf 76-tas skyrius vyko piniginių aukų vaju Detroito apylinkėje. Aukus Balf 76-tas atstovams galima įteikti prie lietuvių parapijų bažnyčių sekmadieniais. Apie vajuos svarbą per abi radijo valandėles kalbėjo Balf 76-to skyriaus pirmininkas kun. Alfonsas Babonas.

LDK GEDIMINO MINĖJIMAS

Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 650 m. mirties sukakties minėjimas spalio 6 d. vyko Šv. Antano parapijos patalpose. Po šv. Mišių, kuriose giedojų parapijos choras, vykusią akademiją atidarė Detroito Lietuvių Kultūros klubo pirmininkė Stefani Kaunelienė. Buvo pagerbti mirusieji ir žuvusieji dėl Lietuvos laisvės. Pagerbimo metu žvakutes uždegė kun. Alfonsas Babonas, Vincas Tamošiūnas, Bronė Viršilienė, Algirdas Vaitiekaitis, Aldona Tamulionienė, Antanas Osteika ir Mykolas Abarius. Invokaciją sukalbėjo kun. Alfonsas Babonas. Paskaita apie Gediminą, jo vadovavimo laikotarpį ir jo įtaką Lietuvos kaimynams, skaitė inž. Giedrius Markevičius. Aktorius Vytautas Ogilvis perdavė Mozuriūno legendą apie Vilniaus ikūrimą. Šv. Antano parapijos Moterų vokalinis vienetas, vadovaujamas muz. Stasio Slizio, sudainavo keturias dainas. Vienetė dainavo: S. Bitlerienė, St. Kaunelienė, A. Leparskienė, G. Norienė, V. Osieikienė, C. Plūrienė, N. Slizienė, A. Tamulionienė, B.

Viršilienė ir E. Žebertavičienė. Mykolas Abarius, rengėjų – Detroito Lietuvių Kultūros klubo, St. Butkaus Šaulių kuopos ir Vilniaus krašto lietuvių sąjungos vardu padėjo minėjimo atlikėjams ir dalyviams. Minėjimas buvo baigtas Tautos himnu. Po minėjimo buvo pietūs ir pabendravimas.

Im

PRASIDĖJO CHORO REPETICIJOS

Šv. Antano lietuvių parapijos choras Detroito jau pradėjo darbą: repeticijos vyksta kiekvieną sekmadienį nuo 12 val. iki 1 val. p.p. bažnyčioje prie vargonų. Choras yra ruošiamas bažnytinių giesmių papildymui bei repertuaro pajavrinimui. Tenka pasidžiaugti, kad į chorą įstoja šie nauji choristai: Vytautas Kutkus, Klemensas ir Valerija Urbsaiciiai ir Aldona Vilkauskienė. Sekmadienį, spalio 13 d., po lietuviškų pamaldų choras daro išvyką į Antaninos Petrauskienės sodybą, kuri yra netoli Davisburg, Mich. Suprantama, čia teks pasigrožėti naujos sodybos aplinka, kuri apsupta rudens spalvomis pasipuošusiais medžiais ir tviskančiu ežeru. Išvykos programoje yra numatytos vaisės ir dainos.

ŽURN. A. GRINIAUS PAGERBIMAS

Žurnalistas Antanas Grinias, sulaukęs garbingo amžiaus yra daug pasitarinęs, spaudoje aprašydamas Detroito lietuvių organizacinę ir kultūrinę veiklą. Jis bus pagerbtas lapkričio 10 d. Šv. Antano parapijos salėje. Pagerbimas bus su vaisėmis, menine dalimi ir su vaisėmis. Pagerbimo vykdymo komitetas prašo norinčių dalyvauti iš anksto registruotis pas S. Kaunelienę, E. Milkų ir B. Valiukėną iki lapkričio 5 d.

S. Slizys

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rate: \$0.00. Foreign countries \$90.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitatimui už gautas prenumeras nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$80	\$45	\$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol.)	\$90	\$50	\$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	\$45	\$30	\$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida)	\$50	\$30	\$25
U.S.A. dol.) savaitinis			

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos pristatant gaus prašymą.

Mokslas jaunystėje – rašymas ant akmenų, senatvėje – rašymas ant smėlio.

Talmudas

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS IR ODOS CHIRURGIJA

(Aukštai nuimami kabinetai)

Priklauto Holy Cross ir Christ Igoninems

2434 W. 71 Street, Chicago

Tel. (1-312) 434-8848 (veikia 24 val.)

Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Kab. (1-312) 735-4477;

Rez. (708) 246-0067; arba (708) 246-6581

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

SPECIALYBĖ – NERVŲ IR

EMOCINIS LIGOS

CRAWFORD MEDICAL BUILDING

6449 So. Pulaski Road

Valandos pagal susitarimą

DR. E. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS

3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101

Valandos pagal susitarimą

Pirm. 3 v.p.p. 7-11 v.v., antr. 12:30-3 v.p.p.

treč. uždaryta, ketv. 1-3 v.p.p., penkt. 9-12 v.v.

Reikalai esant atvažiui ir į namus

6132 S. Kedzie Ave., Chicago

(1-312) 778-6889 arba (1-312) 489-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGŲ SPECIALISTAS

ISSIPLĖTUSIŲ KOJŲ VENŲ

IR ŽAIZDŲ GYDYMAS

ODOS AUGLIŲ IR KOSMETINĖ

CHIRURGIJA

5540 S. Pulaski Road.

Tel. (1-312) 585-2802

Valandos pagal susitarimą

Pirm., antr., penkt. 12:30 v.p.p., ketv. 2-7 v.v.

Reikalai esant atvažiui ir į namus

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja

3315 W. 55 St., Chicago, IL

Tel. (1-312) 476-2112

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. (708) 598-8101

Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708) 552-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1443 So. 50th Ave., Cicero

Kasdien 1 iki 8 val vak.

išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS

DR. EUGENE MCENERY

DR. JAMES BURDEN

INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS

GYDYMAS BEI CHIRURGIJA

155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir

5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL

81 St. ir Kean Ave., Justice, IL

Tel. (1-312) 545-2960 (veikia 24 val.)

Valandos pagal susitarimą

DR. S. LAL

SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS

2454 W. 71st Street

(1-312) 434-2123

Pirm. 2-7. Antr. ir

ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. (1-312) 585-0348;

Rez. (1-312) 778-5533

DR. FRANCIS MAZEIKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4255 W. 63rd St.

Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4

6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12, 1-6

Kab. tel. (1-312) 471-3300;

Rez. (708) 442-8297

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.,

Chicago, IL 60652

Pirm., antr., ketv. ir penkt. 9-12

pagal susitarimą

DR. DOMAS LAPKUS

Praktika su

Dr. McElligott ir Dr. Adams

VIDAUS IR PLAUČIŲ LIGOS

15300 West Ave., Orlando Park

708-349-8100

10 W. Martin, Naperville

708-355-8776

Valandos pagal susitarimą

Nakties metu tel.: 708-857-8383

Cardiac Diagnosis, Ltd.

Marquette Medical Building

6132 S. Kedzie

Chicago, IL 60629

Tel. (1-312) 736-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.

PETER STECY, M.D.

Y. CHRISTOPHER CHIU, M.D.

CESAR J. HERRERA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos

Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINIS LIGOS

CHIRURGIJA

6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.

Tel. (1-312) 925-2670

1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120

Tel. (708) 742-0255

Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL

1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.

Tel. (708) 598-4055

Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

Optometristas (Kalba lietuviškai)

Tikrina akis, priklaiko akinius

2618 W. 71st St.

Tel. (1-312) 737-5149

Val. pagal susitarimą

Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.

Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.

Tel. (708) 448

KOMUNIZMO „KAPITALISTINĖ“ IRONIJA

Kapitalistinėje ekonominėje sistemoje stipriausias ekonominis variklis yra konkurencija tarp įvairių panašaus pobūdžio firmų, teikiančių panašius patarnavimus ar gaminių panašius gaminius. Apsaugoti šį svarbų veiksnį, JAV-ėse buvo išleisti vadinamieji „Anti-Trust“ įstatymai, kurių tikslas yra neleisti išsivystyti gamybos monopoliams. Kad JAV-ėse kurybingi bizniečiai moka tuos įstatymus apeiti, taip, kad nežūrint jų mažesnės firmos būna išstumiamos iš rinkos, o stambesnės konkurentės būna „praryjamos“ pačių didžiausių, mes matome visą laiką, bet vis vien konkurencija yra šiek tiek apsaugoma taip, kad ir beveik monopolius turinčios firmos vis tiek jaučia reikala nuolat reklamotis, nes vis vien priklauso nuo žmonių laisvo pasirinkimo, kuriuo jie gali pasirinkti ir jų mažesni konkurentą.

Buvusios Sovietų Sąjungos respublikose, stengiantis pereiti į laisvą rinką, didžiausia sunkuma kelia esamieji monopoliniai fabrikai. Kad taip yra komunistinėje sistemoje yra tikra ironija, nes Leninas buvo rašęs, kad monopolis yra paskutinė kapitalizmo stadija. O pasirodo, kad monopoliai yra paskutinė komunistinio stadija, dėl kurių sužlugdę komunistinę sovietinę imperiją. Kapitalistai gi sugėbėjo nuo tokių monopolijų apsisaugoti.

Apie tai rašęs ekonomistas Tim Snyder (*Christian Science Monitor*, 1991.X.2) priejo išvadą, kad dėl tų monopolijų, tie, kurie šiandien bando kurti nepriklausomas valstybes iš buvusios respublikų dabar yra surakinti savo praeities pinklėse. Jų respublikos buvo supramontintos ne jų pačių gerovei, o „Sovietų Sąjungos“. O kadangi centriniai planuotojai kūrė „mega-pramonę“, „visa-sąjunginių“ mastu, respublikos tapo priklausomos viena nuo kitos visai pagrindinei savo gamybai.

Dabar, suirus ne tik centriniam planavimui, bet ir rubliui kaip patikimai valiutai, nebeveikia ir tarprespublikinės prekybos mašinerija. „Didgalybės ekonomija“ priversta naudoti priešistorinę mainų sistemą,“ rašo Tim Snyder.

Tuos, kurie dėl kainų paklausos rizikos mano, kad laisva rinką yra neįmanoma Sovietų Sąjungoje, Snyder laiko tik iš viso nenorinčiais jokių reformų – išsisukinėtojai. Bet jis pripažįsta, jog būtų svarbu ir imtis priemonių (kaip vis tik ir JAV-ės yra padariusios) nepaleidžiant visų laisvos rinkos vardu, idant apsisaugojus nuo ekonominių katastrofų. Tarp Sąjungai priklausančių respublikų turėtų būti ne tik laisvos prekybos (be tarifų) sutartis, bet ir susitarimas sekti gaminių tiekimo kanalus, ypač einančius iš monopolinių įmonių, ir kreditų sistemą už monopolinius gaminius, kurie iš rinkos išnyktų. Ilgainiui, sako Snyder, respublikose įsisteigs monopolinės firmoms konkuruojančios imonės, bet tai, jo nuomone, truks dešimtmečius. Tuo tarpu, respublikoms gali tekti susigventi su faktu, kad nepriklausomybė ir aukštesnis ekonominis lygis yra viena kitai priešingos savokos.

Ir tai nebus vienintelis toks pavyzdys, nes visas trečdalis imonių buvusioje Sąjungoje buvo monopolinės. Tūkstančiai gaminių tėra fabrikuojami tik vienoje vietoje visoje Sąjungoje. Pavyzdžiui, viena dalis, kuri yra reikalinga visoms branduolinioms jėgėms gaminti buvusioje Sąjungoje, yra gaminama tik viename fabrike Armenijoje. Visame pasaulyje didžiausia poliesterinio plaušo gamykla, esanti Baltarusijoje, gamina 90% to plaušo visoje Sąjungoje. Viena sunkios mašinerijos gamykla Moldavijoje gamina 99% visų vieno pobūdžio mašinų visoje Sąjungoje; vienas fabrikas gamina 97% visų troleibusų Sąjungoje, kitas fabrikas yra vienintelis visoje Sąjungoje, gaminantis siuvimo mašinas; du fabrikai gamina visą naftos gręžimo mašineriją ir visus turbinus bei garo katilus reikiamus visiems fabrikams. Ukrainoje esantys fabrikai gamina visą kukurūzų nuėmimo mašineriją ir 96% dizelinių lokomotyvų traukiniams.

Anot Snyder, nors kokia nors veiksminga ekonominė federacija gerokai sumažins ekonominius pavojus respublikoms, tai, kad monopolinės imonės gali diktuoti kokias nori kainas, vis vien gali sutrikdyti ekonomiją, kai perkantieji neturės kuo mokėti ir tuo žmonėms reikalingas prekės jų nepasieks, rašo Tim Snyder. Tačiau jis užmiršta, kad laisvos rinkos dėsnis: pardavėjas negali prašyti aukštesnės kainos, negu rinka už tą prekę nori duoti, negali prašyti aukštesnės kainos, negu ta, už kurią ras pirkėjų. Kai monopolinės imonės gaminiai neraz už norimą kainą rinkos užsienyje, imonė bus priversta savo prekęms nustatyti tokią kainą, kurią galimi pirkėjai norės mokėti, nebent iš viso ryšis savo imone uždaryti. Tokiai dinamikai veikiant, be abejo, kai kurios imonės užsienyje, kitos – gal jau su užsieniečių investicijų parama – įsisteigs, dar trečios imis gaminti kitus produktus, kuriems yra pakankamai paklausos, gal net užsienyje.

Tuos, kurie dėl kainų paklausos rizikos mano, kad laisva rinką yra neįmanoma Sovietų Sąjungoje, Snyder laiko tik iš viso nenorinčiais jokių reformų – išsisukinėtojai. Bet jis pripažįsta, jog būtų svarbu ir imtis priemonių (kaip vis tik ir JAV-ės yra padariusios) nepaleidžiant visų laisvos rinkos vardu, idant apsisaugojus nuo ekonominių katastrofų. Tarp Sąjungai priklausančių respublikų turėtų būti ne tik laisvos prekybos (be tarifų) sutartis, bet ir susitarimas sekti gaminių tiekimo kanalus, ypač einančius iš monopolinių įmonių, ir kreditų sistemą už monopolinius gaminius, kurie iš rinkos išnyktų. Ilgainiui, sako Snyder, respublikose įsisteigs monopolinės firmoms konkuruojančios imonės, bet tai, jo nuomone, truks dešimtmečius. Tuo tarpu, respublikoms gali tekti susigventi su faktu, kad nepriklausomybė ir aukštesnis ekonominis lygis yra viena kitai priešingos savokos.

Pasididžiavimas yra blogiausia apsaigos forma.

Renan

Pasiuokojanti meilė parodo, koks brangus gali būti žmogus.

R. Aleksandro

LIETUVIŲ SANTYKIAI SU LENKAIS ISTORINĖJE PERSPEKTYVOJE

Spalio 9-ją prisimenant

IGNAS MEDZIUKAS

Istorinėje praeityje lietuviai su lenkais atliko daug svarbių žygių. Jie, veikdami išvien, sugniuždė Teutonų ordino galybę. 1683 m. jungtinė kariuomenė prie Vienos sustabdė turkų veržimąsi į Europą. Bendri reikalai sujungė kovai prieš Maskvos invaziją, kol abi tautos neteko laisvės. Sukilimai prieš rusų valdžią vėl sujungė lietuvius su lenkais, kovojant prieš bendrą priešą. Bet kai po pirmojo pasaulinio karo lenkai atgavo nepriklausomybę, jie nenorėjo leisti laisvai gyventi lietuviams ir ukrainiečiams. Jų to meto vadai, kaip Juozas Pilsudskis, svajojo apie Lenkijos imperiją, besitęsiančią nuo Juodųjų jūrų iki Baltijos jūros, galvojo apie atnaujintą su Lietuva uniją, primetant jai savo įtaką ir valią, kaip ir kitoms tautoms, įeinančioms į Lenkijos valstybės sudėtį. O reikia žinoti, kad prieškarinė Lenkija (1939 m.) turėjo apie 35 procentus kitataučių.

Vilnius – Lietuvos didžiųjų kunigaikščių sostinė. Čia telkėsi visi svarbieji politiniai ir kultūriniai suvažiavimai, parodos, įsisteigė Lietuvos mokslo draugija, Lietuvos dailės draugija ir daugybė kitų institucijų, jungusių lietuvių inteligentus. Šiame mieste 1905 m. įvyko Didysis Vilniaus seimas, pareikalavęs Lietuvai savivaldą. Čia Lietuvos Taryba pasirašė 1918 m. vasario 16 Nepriklausomybės aktą.

Konfliktas su lenkais

Vilniaus priklausymas Lietuvai jokiais argumentais nenuginčijamas. Konflikto pradžia su lenkais prasidėjo, kai 1919 m. balandžio 19 d. Pilsudskio įsakymu buvo užimtas Vilnius. Tuo metu lietuviai, turėdami nedideles ir menkai paruoštas karines pajėgas, buvo užimti stipriomis pajėgomis lenkai puolę, davę įsakymą trauktis. Įstaigos buvo įsakytos evakuotis į Kauną. Plik. K. Žukas savo prisiminimuose „Zvilgnis ir praeiti“ aprašo pasitraukimą iš Vilniaus.

„Spalio 9 d. apie 11 val. ryto paskutiniu traukiniu išvažiavome mudu su gen. S. Žukausku ir štabo likučiais. Grįžome į Kauną su jausmu, kurį žodžiais išreikšti neįmanoma. Kąkoks slogutis. Iš gėdos ir bejėgiškumo nesi-

kams geruoliu susitarti su lietuviu, jungiantis kovai prieš bolševikus. Atsiųsta karo komisija, vadovaujama prancūzų plk. Reboul demarkacijos linijai nustatyti. 1919 m. birželio 18 d. linija buvo išvesta pro Augustavą, Ratnyčią, Varėną, Vilnių (paliekant lenkams) iki Daugpilio. Lenkams peržengus ir šią liniją, Santarvės kariuomenės vadas maršalas Foshas nustatė antrąją liniją, pagal kurią lenkams liko Suvalkai ir platesnis ruožas pagal Gardiną – Daugpilio geležinkelį. Bet ir toliau lenkai nesiskaitė su komisijos nutarimais, pasigrobdami Seinus ir kitas lietuviškas vietas. Lietuvos kariuomenė vis tebebuvo užimta kovose su bolševikais, todėl rimčiau pasipriešinti prieš lenkus negalėjo.

Vilniaus netektis

Kai 1920 m. liepos 12 d. Maskvoje buvo pasirašyta su Sovietų Rusija taikos sutartis, pagal kurią Rusija visiems laikams atsisako pretenzijų į Lietuvos teritoriją, Lietuvos administracijos įstaigos kūrėsi Vilniuje. Beveik visos etnografinės Lietuvos žemės buvo atgautos. Visame krašte buvo didelis dvasinis pakilimas ir savimi pasitikėjimas. Tačiau su lenkais dar nebuvo baigtos sąskaitos, todėl Suvalkuose vyko derybos, kurios baigėsi spalio 7 d. pasirašant sutartį. Deja, greit po to pasiekė neramios žinios, kad lenkai koncentruoja stiprias karines jėgas į pietus nuo Vilniaus.

Lietuvos kariuomenės vadas, kuris tada buvo gen. S. Žukauskas, iš pradžių buvo numatęs ginti Vilnių, bet sužinojęs iš patikimų šaltinių, su kokiomis stipriomis pajėgomis lenkai puolę, davė įsakymą trauktis. Įstaigos buvo įsakytos evakuotis į Kauną. Plik. K. Žukas savo prisiminimuose „Zvilgnis ir praeiti“ aprašo pasitraukimą iš Vilniaus.

„Spalio 9 d. apie 11 val. ryto paskutiniu traukiniu išvažiavome mudu su gen. S. Žukausku ir štabo likučiais. Grįžome į Kauną su jausmu, kurį žodžiais išreikšti neįmanoma. Kąkoks slogutis. Iš gėdos ir bejėgiškumo nesi-

norėjo su žmonėmis kalbėti, jiems į akis žiūrėti. Lyg visi tau iškalba, kad apvylei jų pasitikėjimą“.

Lenkams smarkiai puolant, susidarė įspūdis, kad yra pavojus visam kraštui netekti laisvės ir nepriklausomybės. Todėl visa tauta sujudo. Steigiamajame seime mūsų patriotai adv. M. Slezevičius, kun. M. Krupavičius ir kiti atstovai pasakė garsias kalbas, kurios sukėlė tautos dvasią ir kariuomenės narsą. Lietuvos kariuomenė ties Giedraičiais ir Širvintais sudavė lenkų kariuomenei stiprų smūgį ir jų veržimąsi į Lietuvą sulaukė. Čia įsikišo Tautų sąjungos kontrolės komisija ir karo veiksmus sustabdė.

Lietuvos byla su Lenkija

Tautų Sąjungoje prasidėjo ilga ir paini Lietuvos byla su Lenkija dėl Vilniaus ir aplink jį esančių žemių užgrobito. Šią bylą ne kartą Lietuva laimėjo, bet Lenkijos vyriausybė nesiskaitė su tarptautinių institucijų sprendimais. Lietuvai beliko pareikšti protestą tik pasyviai pasipriešinant, nutraukiant diplomatinis santykius. Lietuva savo teisingo nustatymo kietai laikėsi beveik dvidešimt metų – iki 1938 m. ultimatumo.

Kai 1939 m. rudenį prasidėjo vokiečių-lenkų karas, Lietuvos vyriausybė buvo gundoma stoti vokiečių pusen ir ginklu atsimti Vilnių ir kitas lenkų užgrobtas žemes. Lietuva laikėsi neutralumo. Daugelis lenkų – kariškių ir civilių – prieglaudą rado Lietuvoje, nežinurint padarytų lietuvių tautai didelių skriaudų. Iš čia jie galėjo pasitraukti į kitus kraštus.

Okupacinė priespaulda

Vienas iš juodžiausių lietuvių lenkų santykiuose dėmių yra Suvalkų sutarties veidmainingas pasirašymas, kad inscenizuojant Želgiovskio sukilimą, galima būtų Vilnių su aplinkinėmis žemėmis okupuoti. Šios okupacijos eigoje to krašto lietuviai turėjo pernešti žiaurią priespaudą. Jų kultūrinis ir tautinis gyvenimas buvo griežtai suvaržytas. Šaoningesni lietuviai ne tik buvo sodinami į kalėjimus, bet net ir

Vokietijoje Vasario 16 gimnazijos mokiniai iškilmingai kelia Europos, Lietuvos ir Vokietijos vėliavas.

Nuotr. M. Šmitienės

nužudomi. Ypačiai nukentėjo lietuviai kunigai, kurie stengėsi savo tautiečiams skelbti Dievo žodį jų gimtąja kalba. Lietuviai kunigai okupuotame krašte buvo areštuojami, tardomi, tik retas iš jų išvengė Lukiškio kalėjimo. Tokia lietuvių kunigų martirologija yra aprašyta Broniaus Kviklio knygoje „Lietuvos Bažnyčios, Vilniaus arkivyskupija“ (psl. 192).

Kun. Pranas Raštutis, Marcinonių klebonas, 1920 m. rugsėjo mėn. želigovskiniukų žiauriai kankintas ir pagaliau nužudytas. Kun. Kazys Lauskauskas, Zibalų klebonas, 1921 m. kovo 7 d. Maišiogaloje nužudytas. Kun. dr. Juozas Bakšys, Merkinės klebonas, lenkų teroristų persautas mirė ligoninėje.

Prieš Vilniaus arkivyskupą Jurgį Matulaitį buvo rezgiamos intrigos vien todėl, kad jis buvo lietuvis ir leido lietuviams ir gudams melstis bažnyčioje jų gimtąja kalba. Jis buvo nuolat terorizuojamas. Policija net buvo įsirengusi stebėjimo punktą ir sekė kiekvieną pas jį apsilankantį.

Pagal 1922 m. vasario 7 d. į Nepriklausomą Lietuvą lenkai ištrėmė 33 jiems nepageidaujamus asmenis, jų tarpe kun. Juozapą Kuklą, kuris vėliau buvo Kašiadorių vyskupas.

Lietuvius persekiojant ypač pasižymėjo buvęs Vilniaus lenkų žandarų viršininkas, vėliau vicevaivada ir vaivada S. Kirtiklis, o po jo – vaivada L. Bocianskis.

Gedulo ir protesto diena

Reaguojant į lenkų priespaudą okupuotame krašte, Lietuvo-

je buvo įsteigta Vilniui vaduoti sąjunga, kurios tikslas buvo siekti Vilniaus atvadavimo, remiant tenai persekiojamus to krašto lietuvius. Ši sąjunga greitai išaugo į didelę organizaciją, turinčią daugiau 600 skyrių ne tik nepriklausomoje Lietuvoje, bet ir užsienyje, ypač JAV, kur sustelkė gyveno lietuviai išeiviai. Ši organizacija buvo pasirinkusi spalio 9 d., kaip Vilniaus dieną, kuri buvo gedulo ir protesto diena. Tą dieną Lietuvoje sugausdavo fabriku sirenos ir vienai minutei sustodavo eismas. Visi nukreipdavo akis Vilniaus link, susikaupdami ir pagerbdami žuvusius kovotojus.

Dabar, praėjus daugeliui metų, Lenkija ir Lietuva kelias iš baises sovietinės priespaudos, pergyvenę ir patyrę daugybę nuostolių. Reikia tikėtis, kad lenkų ir lietuvių santykiuose nebus kartojamos senos klaidos. Lietuvoje gyvena apie 7% lenkų tautybės žmonių, Lenkijos teritorijoje – kompaktiškai lietuviškas Seinų kraštas. Lietuvos Aukščiausioji taryba priėmė pakartotiną nutarimą, kad Lietuva gerbs ir sąžiningai vykdyt visus išpareigojimus, nustatytus 1950 m. lapkričio 4 d. Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių konvencijoje. Ta konvencija numato lygias visų piliečių teises savo valstybėje. Čia turima galvoje mažumų teisių apsaugojimas. Reikia tikėtis, kad Lenkija su lietuvių tautybės žmonėmis taip pat elgsis pagal konvencijos dvasią.

Žmogus, kuris bėga, gelbėdamas savo gyvybę, niekad nepavargsta.

Ibų patarlė

JAUNI JIE NENORĖJO MIRTI

JUOZAS ŽYGAS

18

Tą „svanorių“ verbavimą į Saksoniją turėjo vykdyti lietuviška administracija. To vykdymo priežiūra buvo užkrauta savivaldybėms ir vietinei policijai. Nors visokie potvarkiai buvo sabotuojami, tačiau nebuvo galima į juos visai jokių dėmesio nekreipti. Reikėjo bent dėl akių ką nors daryti. Kiekvienai apskrčiai buvo paskirta kvotos, tad, kad „būtų vilkas sotus ir ožka sveika“ buvo parenkamas tam tikras skaičius, ne tiek, kiek vokiečiai reikalavdavo, įvairaus nepatikimo elemento. Žinoma, tai nereiškia, kad Saksonijoje tik tokie buvo.

Rezistencinis sąjūdis plečiasi

Vokiečiams vis daugiau spaudžiant, didėjo ir lietuvių rezistencija. Prieš kurį laiką pasirodžiusi pogrindžio spauda vis plačiau plito. Leidinių skaičius įvairiais pavadinimais didėjo. Kokie buvo jų titrai, žinoma, neteko žinoti. Tačiau jie atliko didelę rolę, kadangi jie nebuvo numetami į sąslavas, bet ejo iš rankų į rankas. Visiems, kurie priešinosi okupantui ir nevykdė jo potvarkių, tokie leidiniai buvo didelė moralinė parama. Kadangi jie jautėsi jau esą ne vieni, bet dalelė plataus rezistencinio sąjūdžio.

Šen ir ten pasirodydavo ant stulpų išlipinti

atsisaukimai, raginantys pasipriešinti ir neklusyti okupanto nurodymų. Vokiečių saugumas nerėsi iš kailio. Negalėdamas leidejų į pogrindžio išaiškinti, ėmėsi plano juos diskredituoti. Pradėjo skleisti savo atsisaukumus, kuriais bandė pogrindį ir rezistenciją apsmėžti. Nėva visa tai tėra tik komunistų darbas. Tariamose pogrindžio leidiniuose įterpdavo tokių posakių, kurie turėjo prokomunistinių atspalvių. Pogrindžio spauda tą Gestapo veiklą pradėjo demaskuoti. „J. Laisvė“ ir „Nepriklausoma Lietuva“ bei kiti pogrindžio leidiniai turėjo tautoje didesnę pasitikėjimą negu Gestapas su savo talkininkais.

Žmonės tuos jų leidinius lengvai atskirdavo. Viena, jie buvo spausdinti spaustuvėse, dažnai ant geresnio popieriaus, o antra, per daug atvirai platinami. Tarnautojai rasdavo įstaigose ant stalų padėtus, į stalius įkištus arba pašto dėžutėse. Tikroji pogrindžio spauda pašto dėžutės mažai tevarėjo. Ejo iš rankų į rankas. Tik žinomų vokiečių talkininkų pašto dėžutės būdavo priekšmašos priešvokiškų atsisaukimų, kad jie nesijautų tokie saugūs.

Pogrindžiui, žinoma, buvo sunku vesti kovą su Gestapo. Jo žinioje buvo valstybiniai ištekliai ir politinės priemonės. Nors ir turėdavo valstybinius išteklis, bet dažnai jiems pakenkdavo jų pačių kvailumas. Gerai žinodami pogrindžio įtaką ir reikšmę, pradėjo imituoti jo leidinius. Gana vykusiai nukopijavo leidinių antraštes, tačiau paskaičius, išsildavo yla iš maišo. Sakoma, kad kipsas nors ir vokiečių (ponaiciukų) apsirėngęs, tačiau nemoka uodegos paslėpti. Tai buvo ir su tais Gestapo leidiniais: jo uodega visur matydavosi. Jau pats faktas, kad Gestapas stengėsi ir nemokejo su pogrindžiu susitvarkyti, kėlė pogrindžio autoritetą.

Vokiečiams patinka komunizmo palikimas

Pabaltijo tautos buvo raginamos kovoti prieš komunizmą. Tačiau vokiečiams patiko komunistų palikimas. Laikinoji vyriausybė savo pirmaisiais dekretais panaikino nacionalizaciją. Vokiečiams tai netiko. Jų planuose buvo numatyta, kad visas nacionalizuotas turtas turi tekti jiems. Visuomenėje dėl to kilo masinis nepasitenkinimas. Vokiečiai, tai jausdami, tai vienam – tai kitam ūkininkui įteikdavo nuosavybės dokumentus ir iš to bandė daryti sau reklamą. Rudmarškiniai savo tarpe jau skirstėsi geresnius dvarus. Pogrindžio spauda tai kėlė viešumon.

Repatriantams grįžti neleido, ypač tiems, kurie turėjo stambesnes nuosavybes. Tegrižo tie, kurie buvo aiškūs vokiečiai, jų akys patikimai arba naudingi jų planams. Vis labiau ryškėjo jų kolonizaciniai planai. Tie planai buvo aiškiai priešingi lietuvių siekiams.

Kaip yla išlenda iš maišo, taip pat išlenda ir įvairūs planai. Partijos leidiniuose, kurie buvo spausdinami Vokietijoje ir skirti partiečiams, buvo atvirai rašoma apie užimtų kraštų germanizaciją. Tautos, kurios buvo germanizacijos kelyje, turėjo išnykti „kaip lašas vandens ant karšto akmens“. Užimtų rytų sričių priežiūra buvo pavesta Reicho ministeriui A. Rosenbergui. Rosenbergas „reikalo į vilną nevyniojo“ ir savo germanizacijos planus aiškiai dėstė. Vokiečiams buvo labai nemalonu, kad ta spauda patekdavo ir į lietuvių rankas. Tačiau oficialiai leidžiami laikraščiai tokių straipsnių perspausdinti negalėjo. Kai vienas pabandė, buvo griežtai nubaustas. Pogrindžio spauda visa tai atliko.

(Bus daugiau)

DĖKOJAME VISIEMS, KURIE AUKOJA AMBASADOS IŠLAIKYMOUI IR TUO PAČIU LIETUVOS RESPUBLIKOS TVIRTĖJIMUI

"Mūsų bendras uždavinys: atkurti savo valstybę. Tas bendras siekis gali būti įvardinamas labai paprastu žodžiu—Lietuva. Šiame žodyje, kaip aš suprantu, yra meilė, yra žmonių orumas, yra teisingumo siekis, taigi ir žmoniško gyvenimo siekis."

Vytautas Landsbergis
Lietuvos Aukščiausios Tarybos
Pirmininkas

"Yra labai svarbu žinoti, kad lietuviškoji visuomenė vertina Lietuvos Ambasadą, kuris nepaprastai išsiplėtė. Padaugėjo dirbančių asmenų skaičius, o jos uždaviniai pasidarė smarkiai sudėtingesni. . . . Lietuvos Ambada negali tinkamai veikti be jūsų pagalbos."

Stasys Lozoraitis
Lietuvos Ambasadorius, JAV

AUKOTOJŲ SĄRAŠAS:

Eug. Abromaitis
Petras Abromaitis
Sofija ir Domas Adomaičiai
Pr. Aglinskis
Akiračiai*
Jonas Alyta
John Ambrizas
American Lithuanian Voice, Inc.
Bruno ir Apolonia Andrašiūnas
Monika ir Pranas Andrejauskas
Bronius ir Petre Andriukaitis
A.T. Antanaitis
Algimantas Antanėlis
Vytautas ir Nele Apeikis
Victor ir Rama Rae Aras
Edmundas ir Ale Arbas
Joseph J. ir Reda Ardy
Joe Arlauskas
Adolfas Armalis
Genutė ir Jonas Asminas
Aleksandras Atutis
Vytautas Augustinas
Petras ir Aldona Ausiura
Bronius Ausrautas
Bruno and Ona Babušis
Kazys ir Birutė Bačanskas
Antanas ir Eugenija Bačiulis
Stanley H. ir Aldona Bačkaitis
Vytautas Bagdanavičius
Vanda Bagdonas
Leonas ir Marija Bajorūnas
Stanley ir Elena Bakutis
Tev. Vytautas Balčiūnas, Msgr.
Antanas Balčiūtis
F.A. Baldauskas
Antonina Balašis
BALFAS
Aldona L. Baltch, MD
Leon ir Helen Baltušis
Vytautas ir Ana Baltutis
Placidus Balynas
Dr. Jonas Balyš
Stasys Baniulis
Genovaitė ir Edward Baranauskas
Pūras Barmašius
Kazys ir Jadvyga Barūnas
Brigita Baublys
Tadas ir Genė Baužas
Louise Bedarfas
C. Beiga
Antanas Beška
Bethesda Engravers*
Vytautas J. Biečiauskas, Ph.D.
Bronius Biečiukas
Joseph Bigelis
Romas Biliūnas
Vincas Blažaitis
Juozas Blazys
Teodoras ir Barbara Blinstrubas
Audrius ir Stasė Bludžius
Marijūs Blynas
Teklė Bogušas
Kazys Bradūnas
Martinas Brakas
Ramūnas Brakas
Sophie Brazionis
Bridges*
Joseph Briedis
Bernardas ir Ona Brizgys
Petras Brizgys
Stasė Bublėnė
Algimantas Būblys
Steponas Bučins
Stanley ir Ona Budejus
Vaclavas Budnikas
Gražina Budrytė
Br. Buikienė
Kostas ir Donata Burba
John Burkus
Henry ir Mary Butkus
Adolfas ir Nina Butkus
Birutė J. Čekus
Gintaras Čepas

Aldona ir Vytautas Čepėnai
Algirdas Čepėnas
J. Cerakavičius
Jeronimas ir Elena Čibiras
Kazimieras Čiurinskas
Albert ir Genovaitė Čizauskas
Elena ir Vytautas Čizauskas
Bronė Čizkaitė
Melissa Crump*
Janina Cukuras
Janina Cukuriene
Harry Dace
Jaunutis ir Antanina Dagys
Joana Danilevičius
Jule ir Algis Danta
Jonas Dapkus
Darbininkas*
Stasys Daržinskis
Jonas ir Juzė Daugėla
Juozas Daugėla
Kazys ir Stasė Daugėla
John ir Ona Dągirdas
Eugenija Daugirdienė
A. ir J. Degučiai
Jonas Dekeris
Amelia Diekis
Marijona Dikinis
Rimas ir Pranutė Domanskiai
J. ir D. Doveintai
Draugas*
Stanley and Anna Drevinskas
Anelė Dulkis
Augustinas Dumbra
Dalia Dundžienė
Ona Elerts
El. Filek
Friends of the Lithuanian Legation*
Vytautas ir Angelika Gailiūnas
Antanas ir Filomena Galdikas
Albert and Lillian Gasis
V. ir J. Gasperai
Mykolas ir Stasė Gečiauskas
S. ir D. Geldžiai
Kazys ir Eugenija Gimžauskas
Romualdas Gineitis, M.D.
Kazys Gogelis
Sofija ir Juozas Grauzinis
Marija Grauzinytė
Vincas Grebliūnas
Felicia Gresys
Česlovas Grincevičius
Jadvyga ir Antanas Grinius
Nijolė Grinius
Aldona Griskienė
Petras Gruodis
Dr. Arnoldas ir Gertrude Grušys
Vitolas Grudzys
Stefanija ir Vytenis Grybauskas
Zigmas Grybinas
Rima and Anthony Gudaitis
Juozas Gudauskas
Algimantas ir Virginija Gureckas
Marija Gureckienė
Bruno and Maria Gurenas
M. Gvadzius
Marija Mazonytė Happ
Angelė ir Jonas Jadviršis
Irena Jakšys
Jonas ir Albina Jakubauskas
Stasė Jakubonis
Al. Jalinskis
Joseph Janiūnas
Joseph and Helen Janiūnas
Leontina Jankauskas
Danutė Jankus
Stasys Jankus
Vytautas ir Wanda Jankus
Vytautas P. Janulaitis
Jurgis Janušaitis
Antanas ir Zuzana Janušis
Laima Jarašūnienė
J. ir E. Jasaičiai
Edmund ir Jūra Jasūnas

JAV Lietuvių Bendruomenė—
Brighton Park, IL,
Detroit, MI,
East St. Louis, IL,
Melrose Park, IL,
Southern NJ
St. Petersburg, FL
Sofija ir Adolfas Jelionis
Simonas Jokubaitis
Kazys Jonaitis
Jonas Juodis
Antanas ir Ona Juodvalkiai
Tadas Jurcs
Atminimui a. a. Inž. Povilui Jurėnui
Regina Juskaitis
Leonas Kačinskis
Jonas ir Jadžė Kalnietis
Algirdas Karaitis
Casimir ir Jane Karalis
Maksiminas Karaska
Kazys ir Elena Karvelis
Birutė Kasakaitis
Jonas ir Ina Kasis
Albina ir Pranas Kasiuba
Romas ir Neria Kasparas
Petras Kasulaitis
Angelė Katelienė
Vladas Kaupas
P. ir E. Kaustekliai
Viktoras Kažemėkaitis
Vitas ir Regina Kazlauskas
Kestutis Keblys
A.B. Kelley Corporation*
Val ir Nijolė Kent
Gražina Kenter
John and Monica Kevett
Sofija Klevas
Danguolė ir Antanas Klimas
Tadas Klimas
John ir Ona Kliorys
Petras ir Jadvyga Kliorys
Juozas ir Elena Kojelis
Daina Kojelis
Eugenija Kolupaila
Raimundas ir Danutė Korzonas
Bronius Krakaitis, DVM
Bronius Krikštopaitis
Domas ir Gražina Krivickas
Ramūnė Kubilius
Joseph Kudirka
Antanas ir Zita Kuliešis
J. ir L. Kunaičiai
Joseph ir Florentina Kunčaitis
Antanas Kuras
Motiejus Kvedaras
B. Kvietys
Jonas Kvietys
Anelė Kybartienė
L.S.S.T.—Stasio Butkaus Šiaulių
Kuopa, Detroit, MI
Jūratė ir Carl Landwehr
Stasė Laniauskas
Izabelė ir Juozas Laučka
Juozas Laukaitis
Adele Laužikienė
Grozdydas ir Elena Lazauskas
K. Lazinka
J. Lekas
A. Lelevičius
Ernest Longnikas
Angela Leščinskis
Aldona, Birutė ir L. Lesevičius
Viktoras Lesniauskas
Stephen ir Pelagija Leveckis
Stanley Liepas
Justas ir Janina Lieponis
Lietuvių Balsas
Lietuvių Fondas
Lietuvių Moterų Klubų Federacijos—
Chicago klubas
Kazys ir Mėta Linkus
Lithuanian American Community
of Arizona

Lithuanian American Council, Inc.
Lithuanian Music Hall Association
Lithuanian National Guard—
Naval Division - Detroit, MI
Lituanistikos Tyrimo ir Studijų Centras
Dalia ir Juozas Liubinskis
Los Angeles Lietuvių Tautiniai Namai
Zenonas Lukauskas
Dale Lukienė
Julija Lungys
Juozas Mačėnas
Rose ir Pranas Mačernis
A.V. Maciulis
Vytautas Maciūnas
Vytautas Majorkas, MD
Stasys Makutenas
Zenon ir Stanisława Maliszewski
Margutis
William Markalonis
Andrius ir Emilija Markulis
Aldona ir Val Martis
Aleksas ir Anelė Masaitis
Juozas Masilionis
Bruno ir Evelyn Masiokas
Romas Masilionis
Stasys Matekūnas
Vytautas Matulionis
Frank Mažeika
Vaclavas ir Vanda Mažeika
Giedrius ir Vida Meilus
Ona Palevičiūtė Mieželis
Pranas ir Ona Michelevičius
Stanislovas ir Maria Mickevičius
Tadas ir Meile Mickus
Jonas Miglinas
Juozas Mika
Joana Mikalaukienė
Henry ir Irena Miklas
Janina ir Petras Mikšai
Andrew ir Victoria Mikšys
Anatolė ir Danutė Milūnas
Ona Mironaitė, MD
Leonas Morkūnas
Jonas ir Ona Motiejūnas
Gražina Musteikis
Osvaldas Nagelė
Jonas Narkus
Kazys Narščiūnas, MD
Tad Navickas
Konstancija ir Vaclavas Nenofas
Juozas Noreika
Z. ir P. Noreikos
Ben Norikūnas
Dana Novickas
Aleksas Pabreza
Leokadija Packauskas
Pr. ir J. Pakalkai
Emilija Pakštas
Eugenija Pakulis
Marija ir Justinas Palubinskai
Jonas ir Bronė Palukaitis
Vytautas ir Stasė Paulioniai
Anthony ir Emilija Paužuolis
Juozas Pažemėnas
Juozas ir Anelė Pečkaitis
Vladis ir Filomena Peleckai
P. Petkevičius
Hypatia Petkus
Aleksandra ir Stasys Petokas
Vyt. Petrauskas
Jonas Petronis
Vytautas ir Marija Petrulis
Victoria Pikelis
Jonas Pleirys
Antanas Pleškys
Joseph Pliekaitis
Jadvyga ir Povilas Pliekšys
Birutė Prasauskas
Kazys Prismanas
Tev. Joseph Prunskis, Msgr.
Zenonas Prūnas
Aušra Puzimienė
Kazys Raciūnas

Juozas Raciūnas
John ir Elena Radas
Frank ir Mary Radis
Janina Radvenis
Aleksandras Radzius
Gediminas Rajekas
Juze Ramas
K. Ramasauskas
Kostas Ramonas
Vincent Raslavicius, MD
Paul Raslavicius
Stasys and Natalija Rauckinas
Kazys ir Roza Ražauskas
Antanas Razma, MD
Edis Razma, MD
Mykolas Razutis, MD
Algis Regis
Edmund ir Dalia Remys
Antanina Repšienė
Aldona ir Kazimieras Rimkus
E. Ringus, MD
Rockford Lithuanian Club
Maria Rockus
Maria Rudienė
J.V. Rugelis
Česlovas Rukūža
Violeta ir Algirdas Rutkauskai
Onutė ir Balyš Sabastijonai
Pr. Paulius Sabulis
Cesys ir Ona Sadeika
Juozas ir Eleonora Salčiūnas
Viktoras Samatauskas
Sandra*
Morton Sarubin*
A. ir V. Šaulys
Jonas ir Emilija Šaulys
Tadas Savickas, MD
Jonas ir Anastasia Sema
Vincas P. Senda
Edward Senkus
Ona Siaudikis
Patricia Sidas
Juozas Sidas
Justinas Sidlauskas
Rimvydas Sidrys, MD
Ona ir Petras Silas
Vytenis ir Vida Silas
Kunigunda Silinis
Ona Silinienė
Aleksandras ir Bronė Šimkus
Vytautas Šinkus
Gražutė Sirutis
Povilas Skardis

Kazimiera Skerienė
Peter Skikūnas
Dr. and Mrs. Jonas Skirgaudas
Edvardas Skobeika
Stasys Skripkus
Donatas Skučas
J. ir A. Skudrai
Juozas Šlajus
Richard Šlepetyš
Vladis Šlikas
Rev. Zenon A. Smilga
Vincas ir Aldona Smulkščiai
SOS Americans for Lithuania's
Freedom
Joseph ir Valeria Stanaitis
Dalia ir Džiugas Staniškiai
Pranas Stankus
Juozas Starėnas
Liucija Stasiūnas
Vladis Staškus
Vytenis ir Sofia Stankus
Algirdas ir Laima Stepatitis
John A. Steponaitis
Rev. Justinas Steponaitis
Faustas ir Teresė Strolia
A.B. Sukauskas
Stef. ir D. Šukeliai
Petras Sukuryš, MD
Jonas Šumskis
Joseph Suopys
Jonas Švaras
Birutė ir Jonas Svera
Henrikas ir Dagmara Svoimickas
Jadvyga Tamaševičius
Julia Tamkevič
Regina Taunys
Laimutė ir Aleksandras Tornau
Dennis Trimakas
Dr. Vincas Trumpa
Ir. Truškinienė
Narimantas V. Udrys
Vince Udrinė
Malvina Ugenas
Anna Uždavinis
Audronė Užgiriene
Antanas ir Joana Vaičiulaitis
Aleksandra Vaičiulienė
Juozas Vainėkis
Kazimieras ir Ellen Vainius
A. ir M. Vaišniai
Stasė ir Adomas Vaišvila
Adomas Vaitkevičius
Jonas ir Maria Vaitkus

Vito ir Regina Val
Antanas ir Viktorija Valavičius
Danguolė Valentinaite
Eleonora ir Mecs Valiukėnai
Antanas ir Konstancija Valuškis
V. Valkavickas
Vytautas ir Salomėja Valukas
Onė ir Vytautas Valys
Mykolas ir Laima Vansauskas
Kazys ir Gabriele Varnelis
Sofia Vebras
Vaiva Vebras
Eleonora ir Vladas Velža
Kazys ir Anė Venclauskai
Jonas Vengris
Jonas ir Bronė Veselkos
Rimas Vienužis, MD
Eugenijus ir Irena Vilkas
Vilniaus Krašto-Lietuvių Sąjunga—
Chicago, IL
Antanas Vilutis
Vardu a.a. J. Vinciuo atminimui
Mrs. Albert Vinick
Stasys Virpša
Genovaitė Viskanta
Zita Visockienė
Algirdas Visockis
Robert Vitas
Joseph Vizgirda
Juozas ir Marytė Vizgirdai
Vytautas Vizgirda
George Ward
Stefonas ir Birutė Zabulis
J. ir M. Zadavičius
Stasė ir Stasys Žadeikis
Antanas Žaluskas
Kun. Vaclavas Zakarauskas
Dainius Zalensas
Alexandra ir Romualdas Zalubas
Rev. Leonas P. Zaremba SJ
Vincas Žebertavičius
Vytautas ir Stasė Zemaitis
Vladis ir Marija Židžiūnas
Stasys ir Žūnė Žilevičiai
Petras Žolynas
Elena ir Jonas Žukai
Gražina Žukauskienė
Pranas Žundė

(Aukotojų sąrašas iki 9.27.91)

*Dekojame už prisidėjimą darbu
ir pastangomis.

SIUNČIU SAVO AUKĄ LIETUVOS AMBASADOS IŠLAIKYMOUI IR DARBAMS: (AUKOS NĖRA "TAX-DEDUCTIBLE")

☐ ASMENIŠKŲ ČEKŲ - SUMOJE \$ _____
(Čekiai išrašomi - "Lithuanian Embassy")

☐ KREDITO KORTELĖS ATSKAČIAVIMU PER (12) MĖNESIŲ: ☐ VISA ☐ MASTERCARD
(Credit card deduction for (12) twelve months as checked)

KORTELĖS NUMERIS: _____ BAIGIAMOJI DATA: _____
(Credit card number) (Expiration date)

☐ \$10 / MONTH ☐ \$25 / MONTH ☐ \$50 / MONTH ☐ \$100 / MONTH
☐ OTHER \$ _____

VARDAS, FAVARDĖ: _____
(First name, Last name)

ADRESAS: _____
(Address)

PARAŠAS: _____ DATA: _____
(Signature) (Date)

SIUNTIMO ADRESAS: Embassy of Lithuania
(Mail to) 2622 16th St., NW, Washington, DC 20009

Seattle, Wash., pasitinkant Lietuvos ryšių ministerį. Iš kairės: buvusi LB pirm. Ina Bertulytė-Bray, stud. iš Kauno Žilvinas Žilinskas, ministeris Kostas Birulis, Telecommunication Europos sk. pavaduotojas Gomez, Birulienė ir Seattle LB vald. narė Suzanne Price.

APLINK MUS

x Vyskupas Sigitas Tamkevičius į Chicago atskrenda antradienį, spalio 15 d., 11:15 val. Midway skrydžiu 355. Ketvirtadienį, spalio 17 d., 7:30 val. vak. Jaunimo centre vakaronė su vyskupu. Šv. Mišias laikys Šv. M. Marijos Gimimo bažnyčioje Marquette Parke 8 val. ryto sekmadienį, spalio 20 d., ir tą patią dieną 11 val. pal. Jurgio Matulaučio misijoje Lemonte. Apistos pas lietuvius jezuitus. Išskrenda pirmadienį, spalio 21 d., 8:25 val. ryto Midway skrydžiu 196.

x Uostamiesčio muzikantų koncertas įvyks spalio 20 d., sekmadienį, Jaunimo centro didžiojoje salėje. Koncertą rengia LB-nės Socialinė taryba. Bilietai gaunami Gifts International – Vaznelių prekyboje.

x Lietuvos Vyčių 112 kuopos paprastas susirinkimas bus antradienį, spalio 15 d., 7:30 val. vak. Šv. M. Marijos Gimimo parapijos salėje. Visi nariai prašomi dalyvauti. Sveikinimai kan. V. Zakarauskui, dvasio vadui, kuris bus gerbiamas banketu jo kunigystės 60 ir amžiaus 85-rių metų sukaktį.

x Zita E. Petkienė, Seattle, Wash., parašė gražų ir ilgą laišką apie Lietuvą vietos dienraštyje „Seattle Post Intelligencer“ rugsėjo 14 d. laidoje. Juo daugiau rašoma ir įvairius laikraščius, juo labiau žinomas Lietuvos vardas.

x Bruno Klemka iš Oak Lawn, Ill., iškėlė „Draugą“ ir už kalendorių įteikė 10 dol. auką. Dekojame. B. Klemka savo laiką vertėsi namų statyba, priklausia Lietuvių prekybos rūmams ir kitom organizacijom. Neseniai atskentė 82 metų amžiaus suktaki. Sveikiname ir linkime geros sveikatos.

x „Draugą“ paremė po 20 dol. įvairiomis progomis: sol. Antanas Pavasaris, Alfonsa Pažirienė ir Malvina Ugenienė. Nuosirdus ačiū.

x PLC, Lemonte dar tik vienas „condominium“ neužpirktas. Likęs „condominium“ yra 2 miegamųjų, 2 vonių, su salonu ir virutve. Kaina \$80.000. Skambinkite R. Sušinskienei, C21 Prime Real Estate (708) 301-0890, arba (708) 257-7114, arba centro administracijai (708) 257-8787.

x MAISTO SIUNTINIAI į Lietuvą ŠVENTEMS žemėnėmis kainomis: mėsa, dešros, sūris, aliejus, cukrus, kava ir kt. Įvairaus dydžio: 55 svarų, 30 sv., 15 sv. Kainos nuo \$50 iki \$90. Kreipkitės, suteiksim smulkesnę informaciją. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.

x Nuo \$769 savaitė Puerta Vallarta: kelionė lėktuvu, viešbutis („suite“), maistas 3 k. į dieną ir vietiniai gėrimai. Išvyksta gruodžio 4 d., grįžta gruodžio 11 d. Informacijai kreiptis: AMERICAN TRAVEL SERVICE, 9439 S. Kedzie Ave., Evergreen Park, IL 60642, tel. 708-422-3000.

ARAS ROOFING
Arvydas Klela
Denglame ir taisome
visų rūšių stogus
Tel. 312-434-9656 arba
312-737-1717

x Juozas Laučka, žinomas visuomenininkas ir vienas iš pagrindinių Amerikos Lietuvių Tarybos steigėjų bei veikėjų, dalyvaus spalio 20 d. Amerikos Lietuvių Tarybos rengiamame 50 metų veiklos minėjimo bankete Martinių pokylių salėje. Juozas ir Izabelė Laučkaitės atvyksta į banketą iš Bethesda, Md., ir kuriam laikui apsistos Western Springs, IL pas savo dukrą dr. Pranutę ir žentą adv. Rimą Domanskį.

x Lietuvių visuomenė, ypač aukojantieji vaistų siuntimui Lietuvos ligoninėms, ši sekmadienį, spalio 13 d., 12 val. atsilankė į Lietuvių centrą Lemonte turės progos pamatyti vaizdžiuose Lietuvos ligoninių ir klinikų, kurios naudojasi Lithuanian Mercy Lift vaistų siuntomis. Visi kviečiami atsilankyti, o taip pat pinigais paremti vaistų siuntimą, nes Lietuvoje vaistų stygius nemažėja.

x Šv. M. Marijos Gimimo mokyklos Motinų klubas rengia šį seštadienį, spalio 12 d., ir sekmadienį, spalio 13 d., po 8, 9:15 ir 10:30 val. šv. Mišių kepsnių ir kugelio išpardavimą. Šeštadienį, spalio 12 d., nuo 12 val. dienos iki 5 val. vak. bus mokykloje vaikų žaidimai. Motinos su vaikais kviečiamos juose dalyvauti.

x „Jahrestagung 1989-1990 – „Suvaziavimo darbai“ išleisti Vokietijoje ir prirašyti vokiečių ir lietuvių kalbomis. Visiems bus naudingi pasiskaitymai apie lietuvių kultūrinę veiklą. Redagavo Vincas Bartusevičius.

x Dana ir Albinas Kurkuliai, Wheaton, Ill., Vytautas Petrusis, Livonia, Mich., Viktoras Šaulys, Evergreen Park, Ill., John Shotas, Waterbury, Conn., Vincent Skupeika, Cooper City, Fla., „Draugo“ garbės prenumeratoriai, rėmėjai, pratęs prenumeratą vieneriems metams su 20 dol. auka. Nuosirdus ačiū.

x NAUJAS „ŽAIBO“ NR. 10! 10 kg. (22 sv.) skaniausių mėsos produktų: 3 kg. kapotas kumpis konservuose (6 dėž.), 1 kg. liežuvis drebučiuose (3 dėž.), 1 kg. vištiena savo sultyse (3 dėž.), 2 kg. file natūralioje plėvėje, 1 kg. lietuviškas skilandis, 1 kg. kiaulienos šoninė šalto rūkymo, 1 kg. „Lietuviška“ dešra – \$100. Kreiptis: „ŽAIBAS“ 9525 So. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457. Tel. 708-430-8090.

x PASKUBĖKITE! Mes turime tiesioginius kontaktus su Lietuvos advokatais, prekybos bei biznio organizacijomis. Padėsime atgauti jūsų turtą Lietuvoje, nusipirkti žemės sklypus, namus, įmones. Turime daug pasiūlymų dėl bendrų įmonių steigimo. Lauksiu ir jūsų pasiūlymų. Rašyti, skambinti: Petras Pakėnas, 3051 S. Ocean Blvd., Boca Raton FL, 33432; tel. 407-392-7916.

x American Travel Service parūpina lėktuvų bilietus atvykusiems iš Lietuvos, kurie turi skristi iš New Yorko ir Washingtono į Chicago, Los Angeles, Cleveland, ar kitus miestus. Taip pat turi žmogų New Yorke, kuris sutinka atvykstančius iš Lietuvos ir juos palydi skrendant į kitus miestus. Tą patį tarnavimą atlieka ir grįžantiems į Lietuvą. Taip pat darome nuotraukas pasams ir kitiems dokumentams, kurias galima tuojau atsiimti. Kreiptis į American Travel Service 9439 S. Kedzie Ave., Evergreen Park, IL 60642. Tel. 708-422-3000.

x NAMAMS PIRKTI PASKOLO duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road – Tel. VI 7-7747.

x „Dainavos“ ansamblis, diriguojamas Dariaus Polikajčio, penktadienį, spalio 11 d., išvyksta autobusu į Washington, D.C. Ten dalyvaus Šiluvos koplyčios Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje įrengtos prieš 25-rius metus suktakties iškilmėse. „Dainavos“ ansamblis duos dainų programą ir giesdės šv. Mišiose Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje sekmadienį, spalio 13 d.

x Viktoro Grigaluno su Ann Jaconetty užsakai eina Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčioje prieš moterystės sakramentą.

x Lietuvių Pensininkų sąjungos susirinkimas bus spalio 17 d., ketvirtadienį, 1 val. p.p. Šaulių namuose. Aleksandras Plėnys rodytės vaizdus iš lietuvių gyvenimo ir kovos dėl Lietuvos laisvės. Laukiame daiktų dovanų paskirstymui. Įėjimas 1 dol. auka.

x Šv. Kazimiero kapinėse jau pastatytas paminklas mirusiems ir dar gyviems kunigams: mirusiam kun. Vincentui Dauginčiui, gyviems kunigams Jonui Burkiui, Antanui Berčiui ir Fabijonui Kireliui. Paminklas yra 31 sek., 2 lote.

x Henrikas Šablevičius, Lietuvos kino studijos direktorius, parodys apie Lietuvos partizanų savo susuktą filmą „Už tėvynę Lietuvą“ spalio 12 d., šeštadienį, 4 val. p.p. Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje. Filmų pastatymą užsakė Lietuvių politinių kalinių ir tremtinių sąjunga.

x Danutė Balčienė, Cerritos, Cal., mum rašo: „Prašau siuntinėti „Draugą“ mano draugams. Dovana už puikią viešnagę po jų stogų. Gyvena žavingiausioje vietoje, miškuose, bet tuo pačiu arti miesto ir negauna „Draugo“. Priedu už 1 metų prenumeratą. Su pagarba visiems redaktoriams“. Jūsų prašymą pildome ir „Draugą“ pradėjome siuntinėti Jūsų geriems draugams į Woodinville, Wash.

x „BALTIOS“ restorane, 8100 Roberts Rd., šį seštadienį, spalio 12 d. 8 v.v. ruošiami jaunimo šokiai su užkandžiais. Įėjimas \$4. Gros „P.S.“ Paul Strolis orkestras. Informacijai skambinkite: 708-458-1400.

x „Kalba Vilnius“. Klausykite Grundig radijais. 7 modeliai. Gradinskas, 2512 W. 47 St., Chicago, IL, 60632, tel. 312-376-1998. Garantuotas visų vokiškų aparatų taisymas. Pirmiausia – paskambinkite.

x Tik \$1.75 už svarą iki 100 svarų ir \$1.50 virš 100 svarų ir jūsų siustas kalėdinis siuntyns bus pristatytas be maito ir bet kurį Lietuvos kampelį. Nuolaida galioja iki lapkričio 10 d. Atlanta Import-Export, 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-434-2121.

x Išpardavę š.m. lapkričio mėn. Karibų jūros kelionę, skubiai siūlome kelionę vakariene Karibų jūroje. Keturių salos, aukštos kategorijos kambariai (outside cabins), skridimas iš Čikagos/Midway. PILNA KAINA \$1,076 žmogui. Kelionės datos kovo 22 iki 29 d. Vietų skaičius ribotas. Registraciją uždaro gruodžio 15 dieną. Skambinti G.T. INTERNATIONAL, tel. 708-430-7272.

x NAMAMS PIRKTI PASKOLO duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road – Tel. VI 7-7747.

Vilko delegacijos dalis Vilniuje. Iš kairės: P. Narutis, dr. K. Bobelis, H. Paulauskas ir A. Skaisgirys.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

BR. JONUŠO STIPENDIJA ROLANDUI PAULAIŠKUI

Keturioliktoji muziko Broniaus Jonušo stipendija lietuvių studijuojančiam jaunuoliui šiais metais paskirta Rolandui Paulaiškui iš Lietuvos, laikinai gyvenančiam Amerikoje. Paulauskas Temple universitete, Philadelphijoje, ruošia disertaciją doktoratui. Jo disertacijos tema paremta dviejų Lietuvos filosofų – Stasio Šalkauskio ir Antano Maceinos – darbais. Doktorantas pristato šiuos lietuvių mokslininkus ir kartu pateikia originalią Lietuvos pedagogiką pasaulio pedagogikos mokslui. Tuo pačiu jis pateikia ir reikalingus atsikūrusiai Lietuvai naujus mokymo metodus.

Rolandas Paulauskas

Rolandas labai aktyvus lietuvių visuomenės veikloje savo raštais lietuvių, rusų ir anglų kalbomis įvairiuose žurnaluose Lietuvoje, Amerikoje, Kanadoje ir Suomijoje. Vienas jo didžiųjų darbų buvo 1990 Kaune išleisti jo suredaguoti A. Maceinos „Pedagoginiai raštai“, 766 psl.

Rolandas Paulauskas kilęs iš Panevėžio. Tėvai mokytojai. Baigęs Vilniaus Pedagoginį institutą, kurį laiką mokytojavo, vėliau buvo mokyklos psichologo-konsultantu. Vėliau Vilniaus universitete tęsė studijas, gilindamasis į teorines pedagoginės psichologijos problemas. Buvo pakviestas į Vilniaus universitetą dirbti Pedagogikos istorijos ir teorijos

katedroj, bet jis panoro dar daugiau pagilinti žinias, Lietuvos mokykloms pritaikyti Vakarų pasaulio pedagoginius patyrimus ir įstojo į Amerikos Temple universitetą.

Broniaus Jonušo stipendija po 1000 dol. kasmet skiria to mirusio muziko ir kompozitoriaus našlė Emilijai Jonušienė. Ji verčiasi išlaikydama Omahoje du didelius senelių prieglaudos namus. Namai, jų tvarka, švara vieni geriausių Nebraskos valstijoje. Tą pripažįsta valstijos inspekcija. Tai, ką suorganizavo viena energinga, pasižventusi moteris, dažnai nesugeba padaryti arba nesirūpina organizuoti vienetai. O labai reikėtų, kad kas nors iš mūsų imtųsi iniciatyvos ką nors panašaus padaryti, kur lietuviai, sulaukę gražaus amžiaus, galėtų prisiglausti.

ATVYKSTA UOSTAMIESČIO MUZIKANTAI

Šiuo vardu pasivadinęs liudies meno kolektyvas, kuris 1978 m. savo veiklą pradėjo Klaipėdoje, atvyksta koncertams į JAV. Tai yra vienintelis tos rūšies kolektyvas Lietuvoje. Žinovu teigimu, tai yra aukšto meninio lygio vienetas. Jų koncertą Chicagoje rengia LB-nės Socialinė taryba. Tad atsilankydami į koncertą, paremsite ir Socialinės tarybos veiklą. Šį kolektyvą įsteigė muz. Bronius Murinas, kuris yra baigęs J. Gruodžio aukštesniąją muzikos mokyklą Kaune. Nuo 1978 m. yra dėstytojas Klaipėdos konservatorijoje, liudies muzikos katedroje. Šį kolektyvą sudaro aštuoni vyrai, visi baigę Lietuvos konservatoriją. Kiekvienas groja keliais muzikos instrumentais. Priklausomai nuo atliekamo kūrinių, be liudies muzikos instrumentų, dar yra naudojami akordeonas, armonika, kontrabasas ir smuikas.

Šio kolektyvo nuotaikinga muzika jau skambėjo visuose Lietuvos kampeliuose. Kolektyvas dalyvauja Lietuvos radijo ir televizijos programose, yra

sukurtas muzikinis filmas. Su koncertais yra važinėjęs po Vokietiją, Lenkiją, Vengriją ir Šveicariją. Dabar atvyksta į JAV ir koncertuos New Yorke, Detrote, Clevelande, Chicagoje, San Francisco, Los Angeles ir Floridoje. Chicagoje koncertas rengiamas spalio 20 d., sekmadienį, Jaunimo centre. Kaip jau buvo minėta, Chicagoje koncertą rengia Socialinė taryba, tad visi, kuriems rūpi jos veikla, prašomi jos darbus paremti. Manau, kad visiems jau yra žinoma Socialinės tarybos darbų apimtys ir jos naudingumas, ypač vyresnio amžiaus žmonėms. Paskutiniu metu dar prisidėjo rūpestis Lietuvos neveikais ar apleistais vaikais. Tad darbų barai plėtoja. Į koncertą bilietai jau gaunami Gifts International-Vaznelių prekyboje, taip pat bus ir prieėjimo.

VAKARONĖ SU RAŠYTOJU E. IGNATAVIČIUM

Balzeko lietuvių kultūros muziejuje spalio 4 d. buvo sukurta pabendravimas su atvykusiu iš Lietuvos rašytoju Eugenijumi Ignatavičium. Jį suorganizavo muziejaus literatūrinio renginio vadovė N. Martinaitytė, kuri vakaronę atidarė, pakviesdama svečių į Lietuvą iš katedros Illinois universiteto profesorę Violetą Kelerienę. Ji prabilo ir susirinkusius literatūros mylėtojus. Nežiūrint lietaus ir šalto oro, buvo susirinkęs gausus būrys.

Pradžioje dr. V. Kelerienė supažindino su rašytoju. Pirmine, kad jis yra 5 lnygu autorius, kad jo kūryba sultinga. Kelerienė yra paruošusi anglų kalba lietuvių rašytojų antologiją. Ji papasakojo, kaip sunku buvo išversti E. Ignatavičiaus novelę, pasižymintį turtingu poetiniu žodžiumu. Ignatavičius mėgsta rašyti apie kaimą, jo kūriniuose mažiau maištavimo, daugiau ramaus vaizdumo, jis užgriebia ir ekologines temas. Jaunas būdamas buvo okupantų komunistų kalinamas ir ištremtas, tai gal įnešė ir tų

tragizmo bruožų į jo kūrybą. Dabar jis švietimo ir kultūros ministerijoje yra teatrų vadovo pareigose. Jis pats yra studijavęs vaidybą.

F. Ignatavičius pasipasakojo, kaip ypač jaunam sunkūs kalinimo metai, kaip Lietuvai buvo kruvinas okupanto vykdytas genocidas, kai kas trečias ar ketvirtas Lietuvos žmogus buvo okupantų teroro auka. Papasakojo apie dabartinį nepriklausomą Lietuvos atkūrimą, apie teatrų veiklos aktyvumą, kurių palaikymui valstybė skiria net 23 mil. rublių. Rašytojai turi nemažų sunkumų dėl popieriaus stokos jų kūriniams išleisti.

Vakaronės dalyviai turėjo progos svečiui pateikti klausimus, į kuriuos prasingai atsakinėjo, gal daugiau sustodamas prie dabar iškilančių problemų su lenkais, į kurių kurtymą jaučiamas komunistų išimasis. Šio žodyje rašytojas padarė ir palankių užuominų apie religiją. Pagaliau paskaitė savo vaizdingą novelę: „Šiaudinių stogų lėlija“, apie gandrų porą, jų gyvenimą pavaizduodamas romantinėje šilimoje, bet pakirstą gandrienei užvaigius ekologinės taršos užuodytų žuvų.

Gaila, kad didžiąją vakaronės dalį, trenkus perkūniui ir elektros stulpą, teko praleisti tamsioje, tik rašytojui pasviečiant žvakį sietynui. Dėl tos tan sos negalėjo būti parodyta nė „aidajuostė“. Lietuviai prie Laptevo jūros“. Jos rodymas atidėtas sekmadieniui, spalio 6 d. Šiaip jau vakaronė buvo turtinga, užsibaigus svečių pavaišinimu.

Juoz. Pr.

PARODA PARUOŠTA GABENTI Į VILNIŲ

Dail. Algirdo Kurausko apžvalginę gamtinių paroda Čiurlionio galerijoje atidaryta rugsėjo 27 d. praėjo su pasisekimu. Aplankė arti dviejų šimtų meno mėgėjų. Galėjo gėrėtis čia sutelktu apie 80 paveikslų ir stebėti labai platų stalą, nukratus dailininko iliustruotomis knygomis. Visi originalūs, saviti meno kūrinių. Parodoje išstatyti paveiksai nebuvo parduodami, nes visas tas kūrybos lobis nuspresta gabenti į Vilnių. Jau susitarta su Vilniaus universitetu, kur į grafikos skyrių bus perkelti šie paveiksai. Gali tai įvykti net šių metų pabaigoje.

Paroda buvo uždaryta spalio 6 d., bet daugelio rankose ir namuose pasiliko labai rūpestingai paruoštas parodos katalogas, kuris atrodo kaip mažas meno albumėlis su daugybe Kurausko kūrinių nuotraukų, ryškiai perduodančių šią L. Narbutio apipavaišintą parodą. Katalogas M. Morkūno išspausdintas stambiai kreidiniame popieriuje, sumaniam daili. V. Luko suplanuotas ir paruoštas. Duodamas pilnas sąrašas visų 24 parodų, kuriose buvo išstatyti a.a. A. Kurausko kūrinių. Turtingas Algimanto Kežio parašytas dail. Alg. Kurausko kūrybos apibūdinimas.

J. Pr.

GYDYTOJAI IR AIDS

Illinois gubernatorius Edgar pasirašė įstatymą, kad gydytojai, dantų gydytojai ir kiti sveikatingumo personalo nariai turi savo aptarnaujamiems pacientams pranešti apie savo turimą AIDS ligą, kad pacientai galėtų pasitikrinti, ar negavo AIDS ligos. Tai pirmas toks griežtas įsakymas visose JAV-se.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.

Lietuvių Tautinių šokių instituto valdyba. Iš kairės: Violeta Fabionovich, Eimutis Radzius, Dalia Dzikienė – pirmininke, Karamazinas, Rasa Poskočienė ir Juozas Karmūza.